WASHINGTON DC

І чужому научайтесь,
Й свого не цурайтесь...
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N. J.
Тел.: HEnderson 4-0237
УНС: HEnderson 5-8740
New York's Telephone: BArclay 7-4125

РІК LXVII. Ч. 201. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СЕРЕДА, 19-го ЖОВТНЯ 1960 6 ЦЕНТІВ — 6 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, WEDNESDAY, OCTOBER 19, 1960 No. 201. VOL. LXVII.

ПРЕЗИДЕНТ ЗАКЛИКАЄ ДО СВІТОВОЇ АКЦІЇ ПРОТИ КОМУНІЗМУ

АЙЗЕНГАВЕР ЗВЕРТАЄТЬСЯ ДО СОЮЗНИКІВ ЩОБ ДОПОМАГАЛИ БІДНІШИМ КРАЇНАМ; ВІН ПРОТИ НЕЧЕСНОЇ ВИБОРЧОЇ КАМПАНІЇ

Дітройт. — Президент Айзенгавер 17-го жовтня ц. р. почав свою довшу поїздку по ЗДА і першого дня промовляв в Дітройті на Крайовій Автомобільній Виставці, виступаючи перед пам'ятником „Дух Дітройту". У своїй промові Президент закликав американських союзників, щоб разом із ЗДА допомагали біднішим країнам у світі і тим способом діяли проти комунізму, який використовує людську нужду та ширить свою брехливу пропаганду. Піднесення життьової стопи в світі, казав Айзенгавер, це найкращий спосіб поборювати комунізм, який старається опанувати світ, і який може знаходити прихильників в тих державах, де економіка стоїть на низькому рівні. Президент закликав до кращого розподілу матеріяльних дібр в деяких країнах, в яких „нечисленні родини мають великі багатства", але не стараються про те, щоб зменшити нужду маси населення. ЗДА в перших повоєнних роках самі допомагали знищеним війною державам відбудовувати свої економіки. Тепер вони відбудовані, і вже час, щоб і ті держави допомагали іншим країнам, бо американські ресурси є обмежені, і ЗДА не можуть самі нести той великий тягар. Президент вимагає, щоб „новий дух правди і спільне віддання справі волі" запанували між всіма вільними країнами, і щоб всі країни несли той великий тягар в почутті великої відповідальности у відношенні до всіх інших країн, які потребують економічної допомоги. В іншій своїй промові в Дітройті Президент виступав проти „фальшивої" і „чортівської" виборчої пропаганди, яка шкодить цілій країні. Президент не згадував, що мав на думці, але його пресовий секретар — Джеймс С. Гаґерті заявив пізніше, що Президент мав на думці ту книжечку, яку видала спілка Об'єднаних Автомобільних Робітників, в якій пишеться про те, щоб члени цієї спілки голосували не за того кандидата, який є за „фанатизм", тільки за того що підтримує „свободу". „Фанатизм" мав би підтримувати віце-президент Ричард М. Ніксон, а „свободу" сенатор Джан Ф. Кеннеді. Коли преса виступила проти таких виборчих гасел, тоді голова спілки Об'єднані Автомобільні Робітники Волтер П. Рутер заявив, що він жалує, що опубліковано цю книжку. Волтер Рутер не був присутній на виставці під час промови Президента, бо, як заявили його співробітники, він був зайнятий в іншому місці спілковими справами. На обкладинці цієї брошури є зліва Статуя Свободи, а зправа закаптурена постать із написом ККК (Ку Клакс Клан). Президент виступив проти тих, які „перекрученням фактів" стараються здобути голоси виборців. Айзенгаверові показали цю брошуру зараз після його приїзду до Дітройту. В брошурі написано на першій сторінці: „Вибирайте, за кого маєте голосувати". Вся преса проти такої виборчої кампанії. Президент виїхав 17-го жовтня на 9-денну поїздку по ЗДА, під час якої має виголошувати „неполітичні" промови. Перша його зупинка в цій 6.782-милевій подорожі був Дітройт, звідкіля він 18-го жовтня має виїхати до Ред Вінгу в Міннесоті, де відкриє міст Гаявата; після того має перевести інспекцію Музею ім. Айзенгавера в Абілені, Кензас. Звідтам полетить до Денверу в Колорадо на одноденний відпочинок. Після відпочинку відлетить до Каліфорнії, де промовлятиме в Сан Франсіско і в Сан Дієґо. Президент має відвідати мехіканського президента Льопеза Матеоса, щоб скласти йому прощальну візиту як президент ЗДА. Перед поворотом до Вашинґтону в дні 25-го жовтня Президент має виголосити промову на конвокації в Райс університеті в Гюзтоні, Тексас.

ПРЕЗИДЕНТ ДВАЙТ Д. АЙЗЕНГАВЕР У ДІТРОЙТІ



Вибравшись у 9-денну подорож з „неполітичними" промовами під час теперішньої передвиборчої кампанії, президент Айзенгавер зупинився в Дітройті, де відвідав 23-тю крайову виставу автомобілів та виголосив першу із своїх промов на злаштованому в його честь обіді. В Дітройті зустріла Президента холодніша погода, але шеф Секретної Служби Джім Ровлі, що охороняє Президента, мав приготований для нього плащ. Біля стоїть Л. Л. Корберт, представник автомобільної індустрії, що зустрів і привітав Президента на летовищі.

Ніксон і Кеннеді у виборчій кампанії говорять про суперечності внутрішньої і закордонної політики

Боффало, Н. Й. — Віце-президент Ричард М. Ніксон 17-го жовтня вів виборчу кампанію в стейтах Ню Йорк і Коннектикат і вимагав, щоб його демократичний противник сен. Джан Ф. Кеннеді вияснив своє становище в справі допущення комуністичного Китаю до Об'єднаних Націй, бо прихильник Кеннеді Адлей Е. Стівенсон є за те, щоб ЗДА почали співпрацювати з китайськими комуністами, а ЗДА заявляють, що не можна з ними мати нічого спільного, поки комуністи в Китаї не змінять своєї політики. Кеннеді промовляв в Колумбусі, Огайо, і заявив, що він старатиметься про те, щоб в Білому Домі „відновити" атмосферу „морального проводу". — Р. М. Ніксон в промові в Гартфорді, Коннектикат, відкинув пропозицію Кеннеді припинити порушувати справу оборони прибережних китайських берегів, кажучи, що „Кеннеді не бачить того, що ціллю комуністів не є ті острови, тільки панування над світом. Шлях до поширення волі не веде через відступ назад, і американський нарід не збирається це робити". Ніксон казав, що ми „вимагаємо, щоб він (це значить Кеннеді), поки почне говорити, почав також і думати", — і це було б ліпше для американського народу. Відступити острови Квімой і Матсу, твердив Ніксон, це те саме, що „заохотити комуністів, щоб нас заатакували в будь-якому місці на світі". Ніксонів пресовий секретар Герберт Кляйн заявив що Ніксон не змінив свого становища в справі оборони островів Квімой і Матсу. Віце-президент дістає численні листи признання за своє становище в цій справі. — Кеннеді в Дейтоні, Огайо, атакував Ніксона і республіканців за фінансову політику, головним чином за високі відсотки від позичок, що сприяє збагачуванню банкірів і припиняє ріст економіки. Кеннеді казав, що замість говорити промови про острови Квімой і Матсу ліпше було б вияснити, чому з'явився комунізм на Кубі і в Африці та що треба робити, щоб прискорити ріст економіки країни, зменшити число безробітних, розв'язати кризу фармерської програми. На думку Кеннеді економічні клопоти в цьому 1960-му році є поважні, хоч і не такі, як були під час депресії в 1930-их роках. Кеннеді казав, що Ніксон під деяким оглядом є гірший від колишнього президента Герберта Гувера, який, „принаймні, пробував щось робити", а Ніксон виявляє вдоволення з теперішнього стану економіки.

Обидві партії стараються здобути жіночі голоси

Вашингтон. — Обидві партії стараються про те, щоб якнайбільше жінок голосували на їхнього кандидата в цьогорічних виборах. У виборчих комітетах обидвох партій працює поважне число жінок, які намовляють жіночих виборців голосувати за їхню партію. Стверджено, що у виборах 1952 і 1956-го року Айзенгавер дістав був більше жіночих голосів, як Стівенсон. В 1956 році Айзенгавер мав 52.5 відсотка всіх жіночих голосів, які впали на нього, що рівнялося 18.700.000 голосів, а Стівенсон мав жіночих голосів тільки 46.2 відсотка — 12.000.000 голосів. В 1956 році число зареєстрованих жінок було дещо менше від числа зареєстрованих чоловіків, а цього року жіночі голоси будуть ще важливіші, бо їх є на 3.400.000 більше зареєстрованих в порівнянні з чоловіками. Представники обидвох партій твердять, що матимуть більшість жіночих голосів, але це покажуть аж вибори 8-го листопада. Демократи кажуть, що жінки голосують так, як їхні чоловіки, а республіканці твердять, що жінки є самостійні у виконуванні своїх громадянських обов'язків, та голосують так, як їм каже їхнє сумління.

В перших днях листопада плянують вислати другий сателіт погоди „Тайрос II"

Вашингтон. — Науковці із Федерального Бюра Погоди вдоволені з вислідів „праці" сателіта погоди „Тайроса I", який випущено 1-го квітня цього року, і тому плянується вже в перших днях листопада цього року випустити другий сателіт цього типу — „Тайрос II". Також і військові кола вдоволені з „Тайроса I", бо він може інформувати про погоду, яка є над ворожими військовими об'єктами. Сателіти погоди дають дуже цінні відомості про те, де творяться льоди в північних районах, які загрожують часто кораблям на океанах недалеко Арктиди. „Тайрос I" подав дуже добрі знімки районів коло заливу ріки св. Лаврентія та над цією рікою, і з них скористало канадійське бюро погоди. В майбутньому можна буде передбачати творення льодових гір на океанах на основі фотографій сателітів погоди. Тому робляться заходи, щоб передбачування погоди відбувалося і на тому матеріялі, що його подають сателіти погоди.

В Об'єднаних Націях прийнято „заклик миру"

Об'єднані Нації. — Генеральна Асамблея Об'єднаних Націй прийняла в понеділок 17-го ц. м. 91 голосом при вісьмох неприявних резолюцію, що її зголосило 28 держав в справі скріплювання мирових зусиль та протидіяння всьому, що погіршує міжнародну ситуацію. Ця резолюція втримана у таких загальних фразах, що її вважають безвартною. Все ж, вона подає — за коментарями преси — ще один доказ, що між членами Об'єднаних Націй існує поважне стривоження теперішніми напруженими відносинами між Сходом і Заходом та бажання довести якимсь способом до злагіднення міжнародної атмосфери. Зголошення цієї резолюції індійським міністром оборони Крішною Меноном дало притоку Валеріянові Зоринові до нової демагогічної атаки проти З'єдинених Держав. Пому негайно відповів американський амбасадор Джеймс Водсворт, вказавши на той виступ Зоріна, як на останній доказ, що Совєти не є „чемпіоном миру", а стараються де можуть — „сіяти зерна ненависти і підозри".

Гаммершилд боронить політику ОН в Конго

Об'єднані Нації. — Генеральний секретар Об'єднаних Націй Даґ Гаммершилд, сконфронтований з „правом відповіді", виголосив в минулий понеділок 17 жовтня ц. р. в Генеральній Асамблеї промову, в якій палко боронив дотеперішню свою політику на терені Конга. Він солідаризувався з президентом Ґвінеї Секу Туре, що місія Об'єднаних Націй в Конго — це, передусім і головно, поміч народові, а не тому чи іншому конголійському діячеві, що має амбіції влади. Гаммершилд звернув увагу, що без уваги на те, який уряд править в Конго, тамошня місія ОН мусить перебрати на себе функції уряду, бо він виявив себе нездатним зберегти в краю лад. Найбільша журба місії ОН в Конго є втримувати в русі адміністраційний апарат та подбати, щоб державні службовики і військо та поліція були заплачені і щоб сірі люди могли користуватись всіми публічними установами потрібними для нормального життя. Гаммершилд не назвав ніякого з своїх критиків за іменем, але недвозначно вказував на комуністів і їх попленчтачів. Відповідаючи на закиди, що ОН поводились в Конго без авторизації місцевих конголійських чинників та інколи проти волі й інтересів тамошнього уряду Люмумби, Гаммершилд навів приклад з рятуванням потопельника — без попереднього запитання його за його волю та без уваги на те, що той потопельник свого добродія тягне на дно. Гаммершилд висловив бажання, щоб міжнародне військо ОН, яке тепер нараховує вже близько 20.000 вояків, було якнайшвидше відкликане. Він нічого не згадував про фінансування акції ОН в Конго, яке є тепер найбільшою журбою, бо кошти місії ОН в Конго становитимуть за перший рік 150.000.000 дол., а большевицька кампанія проти Гаммершилда вказує на те, що Совєти і їх сателіти відмовляться брати участь у фінансуванні тієї місії.

Центральний уряд Конґа хоче порозуміння з провінціями

Леопольдвіль. — Шеф конголійської армії полк. Мобуту, який покликав до життя Колегію високих комісарів в характері тимчасового центрального уряду Конґа, несподівано полетів до столиці провінції Катанґа Елізабетвілю і там впродовж п'ятьох годин нараджувався з катанґським президентом прем'єром Мойсе Чомбе. Вони ніби дійшли до згоди щодо „взаємної приязні і респекту". Чомбе проголосив був швидко після проголошення незалежности Конґа — відділення провінції Катанґи та її власну державність. Швидко потім те саме зробив президент сусідньої провінції Касай. Однак ніхто — ані навіть Бельгія — не визнав тієї їхньої сепаратної державности, а самі ті конголійські провінційні „достойники" заявили були, що вони готові залишитись в державному зв'язку Конґа, якщо його устрій буде децентралізований і провінції дістануть широку автономію. Перший прем'єр Конґа Патріс Люмумба був за скасування тієї автономії та строгу централізацію державної системи. Тим часом у столиці Конґа закріплюється влада згаданої Колеґії високих комісарів. Тому, що державна каса Конґа порожня, а невиплачування платень державним урядовцям, війську і поліції грозить повною анархією і бунтами — місія Об'єднаних Націй в Конґо мусить подбати за потрібні фонди. Однак вона не може сама займатись ділом виплати платень, а мусить це робити через конголійські власті, — в даному випадку вона мусить робити це через Колеґію комісарів, визнавши їх таким чином „де факто", як актуальний конголійський центральний уряд. Це дальше послабило позицію відсуненого від влади Патріса Люмумби. — Полк. Мобуту, вернувшись з Елізабетвілю до Леопольдвілю, заявив, що він дістав повну підтримку збоку Чомбе.

Державний департамент обвинувачує Кубу в драконському „правосудді"

Вашингтон. — В понеділок, дня 17-го жовтня ц. р. державний департамент ЗДА виступив із заявою в справі розстрілів американських громадян на Кубі, називаючи вироки, на підставі яких здійснено ці екзекуції, порушенням усіх засад справедливости. Водночас із цим державний департамент перестеріг американських громадян перед встряванням в авантюрницькі акції на Кубі, бо це може мати серйозні наслідки не тільки для них особисто, але також і для З'єдинених Держав Америки. Проголошено цю заяву у зв'язку з екзекуцією Антона Забри з Соммервілл, Масс., що був розстріляний в четвер, дня 13-го жовтня ц. р., та Роберта Отіса Фуллера з Маямі, Флор. і Аллена Дейла Томпсона з Квін Ситі, Тексас, що були розстріляні в неділю 16 жовтня за їхню участь в „інвазії" горстки антикастровських кубинців на Кубу. Ще перед тим державний департамент перестеріг американських громадян, щоб вони стрималися з подорожами на Кубу. У своїй заяві державний департамент підкреслив несумірність судових вироків проти названих вище американців із вироками на самих же кубинців, які брали участь в цих же „інвалійних" акціях на Кубу і які одержали тільки щонайвище по 30 років в'язниці. Найближчими днями має бути проголошений ще вирок на Леслі Бредлі з Міннеаполіс в Міннесоті, якого суджено разом з іншими особами різних національностей за їхню спробу „інвазії" на Кубу з території Нікараґви.

● **До Шикаґо** прибула на постійне перебування 60-річна Юстина Шувака з Києва. Вона є матір'ю нової емігрантки Марії Шуваки, одруженої за Романом Патлавським. Заходи для спровадження пані Юстини Шуваки тривали чотири роки.

ЗДА ВІДНОВИЛИ ФІНАНСОВО-ВІЙСЬКОВУ ДОПОМОГУ ЛЯОСОВІ

Вієнтіян. — Офіційно повідомлено, що З'єдинені Держави відновили програму допомоги малій південно-азійській країні Ляос, припинену 8 жовтня ц.р. у зв'язку з тамошньою державною кризою. Американська допомога Ляосові становить кругло $46.000.000 річно, при чому ця сума охоплює платню для 30.000 ляоської армії. Відновлення цієї допомоги зв'язують з минулотижневою візитою, що її склав у Ляосі асистент державного секретаря Дж. Ґрагем Персонс, дармащо часописи повідомляли, що його місія не вдалася: він буцім-то даремне переконував невтралістичного прем'єра Суванну Фоуму, щоб той припинив переговорювання з комуністичними партизанами та замирився з прозахідним генералом Фоумі Носаваном, який виповів послух урядові і став на чолі частини зворохобленого війська. Названий ляоський прем'єр — за твердженням газет — відмовився зробити це та заявив, що коли ЗДА перестануть помагати Ляосові, то Ляос звернеться за допомогою „кудиінде" — недвозначно вказавши на Москву чи Пейпінґ. Ситуація в Ляосі назагал погіршилась, комуністи кричать тепер ще голосніше про „втручування Америки у внутрішні справи Ляосу". Вони дістали сильну підпору в новоприбулому совєтському амбасадорові Александрі Абрамову, який негайно запропонував невтралістичному урядові фінансово-технічну допомогу „без будь-яких передумов" — за винятком такої передумови, щоб Ляос був „невтральний". У практиці комуністи вимагають зірвання відносин з Америкою та відмовлення від дальшої американської допомоги. Прем'єр Суванна Фоума вислав на різні пости за кордон цілий ряд ляоських генералів і полковників: Невідомо, чи цей крок зроблено, щоб влегшити йому переговори з комуністичними партизанами, чи на те, щоб захоронити тих військовиків у випадку приходу до влади комуністів в Ляосі. Сусідній із Ляосом Сіям заявив, що він не буде ставитись байдуже, коли в Ляосі закріпляться комуністи, але інтервенція Сіяму потягла б за собою, мабуть, активний виступ по стороні ляоських комуністів — Північного В'єтнаму, а то й комуністичного Китаю. Тим часом ситуація в Ляосі дальше хаотична.

В Юґославії передбачують покращання зв'язків з Ватиканом

Београд. — Римо-католицькі єпископи в Юґославії подали до уряду Тіта меморіял з суґестією на таку зміну урядової політики супроти Католицької Церкви, яка промостила б шлях до замирення з Ватиканом. Католицькі єпископи домагаються, щоб югославські службовики-комуністи, чи партійники, не втручались до навчання релігії дітей і молоді поза шкільними годинами; щоб звернено Церкві деякі забрані святині; щоб дано більшу свободу католицькій пресі, яку репрезентує тепер тільки один часопис; і щоб уряд контактувався з синодом єпископів, а не з „Товариством духовників", що його засновано під тиском і з ініціятиви комуністичного апарату. За твердженням західніх обсерваторів в Юґославії, Тіто буцім-то хоче поправи з Ватиканом з уваги на двох юґославських католицьких сусідів: Італією і Австрією, з якими Юґославія має тісні торговельні взаємини. В самій Юґославії на 18 мільйонів мешканців є сім мільйонів католиків, поголовно в Хорватії. Відносини з Ватиканом сильно погіршились після арештування архиєпископа Степінача. Коли попередній Папа призначив його кардиналом — Тіто зірвав взаємини з Ватиканом, але після смерти кардинала Степінача на початку цього року дозволив на похоронення його з усіми почестями в Загребі.

Москва активно помагає арабським партизанам в Альжирі

Москва. — Внаслідок недавніх відвідин у Москві і Пейпінґу голови закордонно-революційного уряду арабських націоналістів з Альжиру, Ферґата Аббаса, совєтський уряд почав активно помагати альжирським партизанам. 120 молодих альжирців мають приїхати до СССР на „технічний вишкіл" нібито у фабриках, — насправді для військового вишколу для партизанської війни. З Одеси відплив перший корабель з вантажем нібито для арабських втікачів із Альжиру, що перебувають в Тунісії. За газетними вістками, у тому транспорті є 22.000 м'ясних і 20.000 молочних консерв, як теж ліки, одяги й мило. Щоб не провокувати Франції, Совєти переводять свою поміч альжирським партизанам під фірмою допомоги збоку „незалежних" професійних спілок, до яких нібито заапелювали альжирські професійні спілки. З отим транспортом поїхав до Тунісії репрезентант совєтських трудових спілок Трубніков.

Торговельна Палата заохочує підприємців опікуватись старшими робітниками

Вашингтон. — Торговельна Палата ЗДА в своєму тижневику „Вашингтон Ріпорт" закликає підприємців організувати в своїх корпораціях опіку над старшими особами, бо цим способом можна буде легше не допустити до ухвалення в Конґресі закону про медичну опіку над старшими особами в рямках соціяльного забезпечення. В цій статті пишеться: „Успішні приватні пляни дадуть Палаті потрібний доказ, якого вона потребує при поборюванні в Конґресі законопроєктів при примусову медичну опіку над старшими людьми". Торговельна Палата хвалиться тим, що це вона допомогла цього року не допустити до ухвалення подібного проєкту. Торговельна Палата радить підприємствам давати медичну опіку навіть тим робітникам, які є вже на пенсії, бо „ліпше є мати амбасадора свого підприємства, ніж поневоленого колишнього робітника, що нарікає на корпорацію, в якій працював, і яка не дала йому помочі на старість.

В АМЕРИЦІ

● **Метрополітальна опера** в Ню Йорку починає 76-ий сезон в понеділок 24-го жовтня виставою опери Верді „Набукко". Вже в першому тижні по раз перший виступлять 4 нові співаки й співачки: і так італійка Ґабрієлла Тучі (сопрано) виступить в „Мадам Баттерфлай"; шведка меццо-сопрано Керстін Маєр в Бізетта „Кармен"; бас Бональдо Джайотті в Пучіні „Ля Богем", а баритон Льоренцо Тесті також в „Богемі". В першому тижні будуть іти такі опери: „Набукко", „Манон Леско", „Борис Годунов", „Богема", „Кармен" і „Мадам Баттерфлай".

● **15-го жовтня** 21 кубинець прибули до Флориди, втікши з Куби малим моторовим човном. Між ними було і 15 тих кубинців, які втекли з кубинської в'язниці в Морро. Всі вони просять про право політичного азилю в ЗДА.

● **80 бразилійців** під проводом генерала Хозе Давдт Фабріція прибули на 17-денну візиту до ЗДА, щоб звидіти тут промислові і воєнні коледжі. Між бразилійськими гістьми є найбільше студентів воєнного коледжу в Ріо де Жанейро. Ціль візити: скріпити економічне і політичне порозуміння між ЗДА і Бразилією.

● **Колишній президент** Американського Товариства для дослідів серцевих недуг д-р Говард Б. Спраґ, промовляючи на зборах в Шикаґо перед фахівцями від серцевих недуг, заявив, що праця і фізичні вправи є єдиним фактором, який скріплює людське здоров'я. Він рекомендує щоденні вправи, і якнайбільше каже ходити. „Не думайте, казав він, що вправляти треба тільки в деякі дні!" Він остерігав проти „божевільних дієт" і проти того, щоб не їсти ясць".

● **25-річний Едвард Квіґлі** з Брукліну заложився на $100, що скочить із Бруклинського моста з висоти 133 стіп і з успіхом зробив це, та виграв заклад. Поліція витягла його з Східньої ріки непораненого, але перевезли його до шпиталю на обсервацію.

● **Пані Ричард М. Ніксон** заявила в пресовому інтерв'ю, що вона тому бере активну участь у виборчій кампанії зі своїм чоловіком, бо, на її гадку, „всі американські жінки мусять бути активні не тільки в політичному, але і в цілому житті країни".

У СВІТІ

● **У Туреччині** почався в минулий четвер небувалий в історії тієї країни судовий процес проти колишнього президента Републіки Селяла Баяра, прем'єра Аднана Мендереса і 526-х інших високих урядовців та старшин з попереднього режиму Мендереса. Всім закидають зламання конституції та різні зловживання. Процес відбувається за закритими дверми, без допущення публіки. Судовий трибунал становлять найстарші турецькі юристи і тому преса уважає, що процес буде вестись пристойно та справедливо.

● **Південно-корейський уряд** пішов назустріч лівим студентським демонстрантам, які обурювались лагідним — на їх думку — судовим присудом на винуватців стріляння поліції до студентів за режиму Синґмана Рі. Уряд зголосив до парляменту закон, який дозволить на скасування того присуду і підвищення кар.

● **Японський престолонаслідник** Акігіто і княжна Мехако вернулись до Японії надзвичайно вдоволені своїм 16-денним перебуванням в ЗДА. Японці представляють княжу пару за їх поведінку в Америці, де вони проявили, одначе, достойну поставу, як безпосередність і простоту.

● **В Індонезії** остаточно скасовано свободу преси. Коли 80 щоденників і тижневиків дістали приказ — обов'язково писати по лінії урядової політики, з тим, що „конструктивна критика" залежна від рішення цензора. За переступлення меж тієї критики грозить закриття газети або менша кара, яка практично та сама — відмова у продажі видавництву потрібного йому — паперу.

● **На Філіпінах** закінчено 14-річні лови на одного з головних ватажків комуністичних партизанів, званих там „рухом Гук". Йдучи за вказівкою від анонімового донощика — військово-поліційна патруля схопила Кастра Алеґандріно, одного з найвищих військовиків в ієрархії того руху. Його заскочили несподівано за вечерою у приятеля, в якого він скривався, всього за 5 миль від столиці краю Маніли.

● **Юґославський економіст** Володимир Велебіт, має стати генеральним секретарем Міжнародної економічної комісії для Европи при Об'єднаних Націях в Женеві. Велебіт був раніше амбасадором Юґославії в Лон-

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Suns, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc., 81-83 Grand St, Jersey City, N. J.

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N. J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917. — authorized July 31, 1918

Subscription Rates: One year $12.00; six months $6.25; three months $3.25—Jersey City and Foreign Rates: One year $14.00; six months $7.50; three months $4.00. For UNA members monthly 65c.
Передплата: На рік — $12.00; на пів року $6.25; на три місяці $3.25. — В Джерзі Ситі і закордоном — На рік $14.00; на пів року $7.50; на три місяці $4.00. — Для членів У. Н. Союзу, чоловіків і жінок, — 65 центів місячно. — За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

Статті і дописи, підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. — За зміст оголошень Редакція не відповідає.

Адреса: SVOBODA", P.O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

Людина чи програма

Артур Крок в останньому недільному „Магазині НЙТаймсу" пригадує, що в історії З'єдинених Держав є численні приклади, як то американський нарід раз голосував виключно з уваги на атракційну силу особи кандидата, без уваги на його фахові здібності на становище президента — то вибирав саме програму кандидата, не зважаючи на більшу популярність та персональну атракційність його суперника. Як клясичні приклади переваги персональної популярности над програмою, названий публіцист вказує на виборчу перемогу Джорджа Вашингтона і Д. Д. Айзенгавера. Вибираючи їх, американський нарід не турбувався питанням, чи вони — воєнні герої — будуть здібні керувати державою в мирному часі й виявляти хист державних адміністраторів та дипломатів. Знову ж, Томас Джефферсон у 1800 році і Гровер Клівленд у 1884 році виграли вибори виключно завдяки своїм програмам, гаслам і партійній приналежності, а не зовнішньому виглядові та особистій популярності.

Цікаві завваги на тему: чи для американського виборця переконливішу силу має індивідуальність кандидата, чи його речеві арґументи з ділянки внутрішньої і закордонної політики, — особливо актуальні на тлі телевізійних „великих дебат" Р. Ніксона і Джана Кеннеді. Ці телевізійні діялоги двох президентських кандидатів, безпрецедентні в історії Америки і всього демократичного світу, в буквальному розумінні ставлять обох кандидатів безпосередньо перед очі десятків мільйонів виборців. У світлі телевізійних прожекторів і мікрофонів видобуто наверх не тільки всі детальні риски зверхньої фізичної появи названих діячів, але й уможливлено виборцям взагалі побачити їх, як індивідуальності. Названий американський публіцист з однаковим презирством висловлюється про тих жінок, які „пищать, підстрибують та стараються торкнутись рукава" Джана Кеннеді, і про тих релігійних доктринерів, які заявляють „з принципу" що вони не голосуватимуть за католика. Артур Крок висловлює переконання, що американський нарід „дивитиметься і на зовнішність, і на глибинний зміст" обох кандидатів. Їх подрібні погляди на різні справи не повинні затемнювати загального образу індивідуальности, і — навпаки — сума тих думок на окремі проблеми повинна допомогти виборцям потягнути чітку лінію між їхніми двома окремішними політичними філософіями. Трудність цьогорічного вибору полягає в тому, що обидва вони, — Ричард Ніксон і Джан Кеннеді — люди майже того самого віку і що прикметами обох їх є „інтеліґенція і здібність, щирість і міць духа та тіла".

Від дня виборів відділяє нас уже неповних три тижні і тепер з кожним днем посилюється передвиборча кампанія, а в ній краще і видніше з'ясовуються однаково, як індивідуальності обидвох кандидатів, так і їхні програми та погляди на поодинокі справи. Ця інтенсивна виборча кампанія дає кожному з нас усі об'єктивні можливості виробити собі власний погляд і на кандидатів і на їхні програми, і тим самим полегшує нам зробити власний вибір з переконання та в повній відповідальності. Важливе, щоб ми за перебігом цієї передвиборчої кампанії не тільки уважно слідкували, але й самі брали в ній активну участь, бо тільки так ми матимемо нагоду вияснити деякі справи, що можуть нас зокрема інтересувати. Одиниці можуть помилятися, але не помиляється нарід, голос якого вважається за голос Бога. В цьому і сила і перевага демократичної системи. Тому нашим першим і найголовнішим привілеєм і обов'язком є взяти участь у виборах та віддати свій голос на того кандидата, який у нашому власному переконанні найкраще надається на те, щоб бути нашим президентом.

Експропріяції і розстріли

Диктаторський режим Фіделя Кастра переводить свої „революційні реформи" на Кубі з допомогою цілком комуністичних метод, за добре відомими зразками московсько - большевицького терору і вивласнень 1917 - 1920 років. Після актів експропріяції деяких більших американських підприємств і націоналізації кількох американських банків, кубинський уряд проголосив у п'ятницю 14-го жовтня ц. р., декрет про націоналізацію всіх великих підприємств на Кубі, і то не тільки американських, але й усіх інших, що належали самим кубинцям. Згідно з проголошеним декретом, знаціоналізовано більшість кубинських банків і водночас із цим усі великі індустріяльні, торговельні й транспортові компанії — в кількості яких 400, в тому числі 20, що їх власниками є американці. Разом з цим знаціоналізовано 40 банків, здебільша чужоземних, при чому не знаціоналізовано тільки два. Усі ці вивласнення є на ділі конфіскатою в користь уряду Фіделя Кастра, бо проголошуючи їх, уряд не встановив ніякого відшкодування, обіцяючи зробити це в майбутньому. Вартість знаціоналізованих останнім декретом компаній обраховують на два більйони долярів, а висоту конт цих компаній у знаціоналізованих водночас банках — на 200 мільйонів долярів. Із вивласненням в числі цих 400 підприємств 105 цукроварень, що їх власниками були самі кубинці, всі цукроварні на Кубі перейшли на власність держави, бо всі 36 американських цукроварень знаціоналізовано ще влітку цього року. Конечність націоналізації більших підприємств на Кубі умотивована в декреті здогадною опозицією їх власників до господарської політики уряду, або дослівно їх „діяльністю, протилежною до інтересів революції й економічного розвитку країни".

Водночас із націоналізаційною акцією на Кубі відбуваються дальші безупинні розстріли дійсних і здогадних противників режиму. В четвер минулого тижня після короткого судового процесу розстріляно сім учасників збройного антирежимного спротиву, в тому числі одного американця, а в неділю 16-го жовтня ц. р. — ще двох американців, які колись приєдналися були до очолюваного Кастром повстання проти диктаторського режиму Батісти, але тепер виступали збройно проти самого Кастра. З цими екзекуціями кількість осіб, розстріляних режимом Кастра від приходу його до влади, збільшилася до 576. І це тільки за офіційними даними кубинського уряду.

Усі акти експропріяції майна кубинських і американських громадян ,як також екзекуції уже не тільки прихильників Батісти, але й ідейних противників теперішнього диктаторського режиму відбуваються на Кубі в атмосфері повного потоптання особистих і громадянських прав. Не зважаючи на всі колишні запевнення Кастра, виборів досі так і не проголошено. Всі партії, крім комуністичної, заборонено. Свободу преси знищено. Тюрми і концентраційні табори переповнені політичними в'язнями. Сучасну ситуацію на Кубі найкраще з'ясувала д-р Тереса Касусо, член кубинської делеґації в ОН, яка, пориваючи всі зв'язки із режимом, за прихід до влади якого боролася, назвала Кубу „поліційною державою", що в ній потоптано всі права.

Утривалюючи свою диктатуру з допомогою експропріяцій і розстрілів, з одного боку, і встановлюючи, з другого боку, чимраз тісніші взаємини з Совєтським Союзом та іншими комуністичними державами, Фідель Кастро зрадив ідеали свободи і демократії, за які колись боровся, і цим поставив проти себе більшість свободолюбних кубинців, готових віддати життя за здійснення ідей свободи у своїй країні.

Зенон Стефанів

АТОМОВА ПІДВОДНА ФЛЬОТА ЗДА

Американська воєнно-морська фльота займає перше місце в світі щодо кількости і типізації бойових і допоміжних кораблів, тоннажу, наймодернішого виряджения та вишколу.

Персональний стан воєнно-морських сил становить тепер, включно з морською й транспортовою авіяцією та корпусом морськодесантної піхоти 783,911 осіб, в тому числі 90,184 старшин і старшин. кандидатів. Видатки на утримання і спорядження фльоти становили в останньому бюджетовому році близько 12 мільярдів долярів.

До категорії бойових кораблів належать і підводні судна далекого і середнього засягу плавання, що мають різнородне застосування, — вони можуть бути ужиті для операцій в загальних фльотських з'єднаннях або у вилучених окремих підводних ескадрах і фльотиліях. Починаючи від 1954 року, коли був переданий до служби у фльоті перший атомовий підводний корабель, американські воєнно - морські плянування змірюють до створення сильної фльоти із атомовою рушійною силою. В кінцевому вислідi мають бути споряджені в той спосіб 150 воєнних суден, а в тому числі 75 підводних. У зв'язку з тим минулого року віддано до служби останній уже стандартний підводний корабель з дизельовоелектричними моторами. Розуміється, що таке переставлення на атомові рушії творить не тільки свого роду революцію в морській стратегії, але, що найголовніше, пов'язане з величезними коштами, як побачимо далі — з якими справитися може тільки дуже багата держава.

Атомові підводні кораблі поділяються тепер на три групи: ударні винищувачі, ракетні і радаровостежні. В центрі уваги стоїть тепер якраз розбудова ударних винищувачів, яких заплянованo 26 одиниць. Із них вже є в службі — 8, а дальших 3 вже готові, спущені з доків. На другому місці стоять ракетоносні субмарини ,озброєні ракетами „Поляріс" — 2 в службі, а 3 готові до передачі, а також одна озброєна ракетами „Реґулюс", покищо ще як модель для дальшого розвитку і поліпшення, подібно як підводний корабель — „Тритон".

Група ударних винищувачів творить шість різних кляс, означених назвами: "Nautilus"; "Seawolf"; "Skate"; "Skipjack"; "Tullibee" і "Thresher". На випадок війни їх завданням буде винищування ворожих надводних кораблів, як рівнож і протипідводна оборона.

В клясі „Nautilus" є тепер один експериментальний корабель тієї ж назви. Це найстарша і перша в світі атомова субмарина, передана до будови 14-го червня 1952-го року, а до служби 30-го вересня 1954-го р. — довжина 97.5 м., ширина 8.5 м., тоннаж 2,980, кошт продукції 65 мільйонів долярів.

Кляса „Seawolf" має теж один корабель такої самої назви і служить для дальших дослідів і поліпшень; довжина 81.7 м., ширина 9.1 м., тоннаж 3,260, кошти $65.5 млн.

З кляси „Skate" вже віддані до служби чотири: „Skate" „Swordfish"; „Sargo" і „Seadragon" з такими даними довжина 81.7 м., ширина 7.6 м., тоннаж 2,326, кошти $44.5 млн. В цій клясі власне започатковано серійне виробництво атомових підводних суден.

При цьому слід пригадати, що два роки тому перші американські атомові кораблі „Nautilus" „Seawolf" і „Skate" здивували увесь світ своїми підводними, особливо трансарктичними рейдами.

З кляси „Skipjack" стоїть в службі тепер один корабель тієї назви, а дальші три „Scorpion"; „Sculpin" і „Shark" вже спущені з доків, два інші „Scamp" і „Snook" знаходяться в будівництві. Судна цієї кляси є найкоротші, найбільш звинні і рухливі; їх довжина 76,8 м., ширина 8.8 м., тоннаж 2,790, кошти $46 млн.

Субмарини кляси „Tullibee", протипідводні нищильники, найменші з усіх атомових. Передано до служби перше судно, три дальші в побудові — довжина 79,2 м., ширина 8,8 м., тоннаж 2,150, кошти $43 млн.

В клясі „Thresher" має бути 13 морських одиниць. Закінчується вже будівництво 5 кораблів: „Thresher."; „Permit"; „Plunger"; „Barb" і „Tinosa"; довж. 83.5 м., шир. 8.8 м., тон. 3350, кошт 47-49 млн. дол.

Група ракетоносних атомових підводних кораблів типована в двох клясах. У першій виконують вже службу „George Washington" і „Patrick Henry", а три дальші „Theodore Roosevelt", „Robert E. Lee" і „Abraham Lincoln" вже готові і в короткому часі будуть або навіть вже передані фльоті. Кожний з них має довжину 115.8 м., ширину 9,8 м., тоннаж 5,600, коштує $100 млн. На озброєння матимуть 16 ракет „Поляріс" — одна ракета коштує півмільйона долярів — та 6 конвенційних торпед. Із плаваючих ракетних рухомих баз можна запускати ракети із стану занурення, а також осягнути з різних позицій всі цілі на поверхні землі. Ця обставина набирає особливого значення під час відплатної акції, у випадку знищення віддалених від материка суходільних баз.

З кляси другої „Etaan Allen" будується тепер п'ять ще кораблів більших ракетних суден, що будуть готові в 1962 р. — довжиною 125 м., шириною 9,8 м., тоннажем 6,900, коштом $105 млн.

Атомове підводне судно „Halibut" — довж. 106,7 м., шириною 8,8 м., тоннажем 3,000, коштом $54 міль. — одиноке озброєне ракетами типу „Реґулюс" для надводного запускання знаходиться в дослідній стадії.

В групі радаровостежних, як дослідний карабель, є тільки „Triton" — найбільший дотепер в світі із атомовопідводних, що служить як плаваюча алярмово - дозірна станція, із одночасним пристосуванням також і до бойових дій. Цей корабель, — довжиною 136.2 м., шириною 11.3 м., тоннажем 5,900, коштував $104 млн., устаткований двома потужними атомовими реакторами. В минулому році виконав на протязі 84 днів перший в історії підводний рейд навколо світу.

Наприкінці додамо, що американська морська стратегія взяла вповні до уваги небезпеку, що виявилася в розростанні совєтської підводної фльоти. У відповідь на це ЗДА вже мають готову атомову підводну фльоту, яку розбудовують в прискореному темпі.

Натомість совєтська підводна фльота, не маючи ще ні одного атомового підводного корабля, перестала вже бути страховищем для вільного світу.

ПЕРЕМОГА „ПІРАТІВ"

Питсбурґ. — Чудово сонячний і теплий день у четвер 13-го жовтня став історичним для цього міста сталі, — днем такої шаленої радости для його населення, що йому подібного не занотовано в аналах цього міста. У той день, в сьомій, і останній, рунді за світове мистецтво в бейзболі, поміж „єнкі" з Ню Йорку і не менше завзятущими „піратами" з Питсбурґу, ці останні здобули перемогу, ставши світовими чемпіонами гри в бейзбол на 1960 рік. Десятки мільйонів населення ЗДА слідкували з найбільшим напруженням за цими драматичними змаганнями, з яких перші започатковано в Питтсбурґу, дальші три відбуто в Ню Йорку, а кінцеві три серії мали місце в Питтсбурґу, де й припечаталась доля цьогорічного мистця у цьому популярному в ЗДА спорті, у користь „піратів".

Виграш питсбурзького клюбу у серії щорічних змагань за світове мистецтво в бейзболі був першим для нього за довгих 35 років завзятущих змагань восьми клюбів Американської та Національної Ліґи бейзболу. По день 13-го жовтня ц. р. Питсбурґ та його „пірати" з глибоким почуттям пониження та смутку згадували 1927 рік, коли то нюйоркські „єнкі" у чотирьох лише серіях (замість евентуальних і остаточних семи) розгромили цей клюб, здобувши світову славу мистця у цьому роді спорту. Також рівно 35 років тому „пірати" здобули перший і останній чемпіонат у бейзболі.

Цього року вдруге усміхнулась їм доля По стількох роках очікування чемпіонський прапор американського бейзболу повіватиме гордо впродовж цілого нового сезону (в 1961 р.) на їхній площі поруч заряного прапора ЗДА. За ввесь час існування двох згаданих крайових Ліґ цього спорту, Американська Ліґа здобула 35 разів чемпіонат світового мистецтва, а Національна Ліґа лише 22 рази удостоїлася цього почесного титулу. Щодо „єнкі", то вони аж 24 рази змагалися за пальму першенства, здобуваючи найбільше елімінаційних виграшів у своїй Лізі. Питсбурські „пірати" лише чотири рази доходили до вершка змагань за це світове мистецтво, здобувши його лише один раз, у 1925 році, і вдруге — саме минулого тижня, виелімінувавши славних „єнкі".

З цих „історичних" рацій зовсім оправданим і зрозумілим для мешканців цього міста, як також для кількох мільйонів симпатиків бейзболу в Західній Пенсилвенії та в південному Огайо було все те несамовите, що мало місце в Питсбурґу та його найдальших околицях — на вістку про перемогу їхніх „піратів", точно о годині пів до четвертої по полудні, в минулий четвер. Починаючи від цього моменту, аж до третьої години ранку, Питсбурґ був сценою такої небувалої масової екстази, захоплення, шалу і радощів кількох соток тисяч населення, що поліція була зовсім безрадна у витвореній ситуації. Головні вулиці міста обернулись в „пікнікові площі", з вікон хмародерів летіли сотки тонн паперу, що в результаті спинило рух трамваїв, автобусів, навіть авта посувалися з трудом по паперових горах, що місцями сягали по коліна. Очищення міста від тієї ґаби коштувало адміністрації міста понад 40,000 долярів.

Мали хто спав тієї ночі в Питсбурґу, тисячі авт кружляли по вулицях, і кожне видавало радісні звуки „весільних сирен". Пресові звітовики стверджували одностайно у своїх звітах, що такого ентузіязму і такого спонтанного вияву радости з перемоги своєї бейзболової дружини не бачили вони ніде й ніколи після виграшу у серії змагань за чемпіонат ЗДА і світу. Щобільше, мільйонер і співвласник „єнкі", Ден Таппінґ, обсервуючи з вікна найкращого готелю цього міста шаліюче з перемоги „піратів" людське море, сказав зреziґновано: „Так, я думаю, що після 35-ти років очікування цієї перемоги все це цілком оправдане. Ці люди надто довго чекали на такий день".

Драматичним було останнє прощання старого вже 70-літнього й заслуженого менаджера „єнкі" Кейсі Стенґеля зі своїми нюйоркськими „хлопцями". Він стільки разів провадив їх до перемоги, і тепер, відходячи на заслужений спочинок, розпрощався з ними — холодним кивком голови. І у кутиках його очей журналісти завважили сльозинки. Цього ніколи ніхто не бачив у нього за довгі роки його кар'єри. Один журналіст запитав Стенґеля: „Який буде склад вашої дружини завтра?" — Стенґель відповів здержливо: „Моє завтра — дуже далеке"... Цей знаменитий менаджер „єнкі", їхня душа та архітект у довголітніх змаганнях — здобув для них в минулому аж сім світлих перемог у змаганнях за чемпіонат. Його „ґуд бай" до своїх грачів, кажуть очевидці, було драматично - зворушливе. Цими словами старий Стенґель попрощався назавжди зі своїми добрими хлопцями. Деякі з-поміж них, як безсмертний Бей Рут, вже давно на тому світі.

На марґінесі пригадаємо й фінансову сторінку цього спортового змагу в Питсбурґу. За остаточним обчисленням, в усіх сімох грах (в обидвох містах) взяло участь 352 тисячі осіб, які заплатили за квитки вступу два мільйони й двісті тридцять тисяч долярів. З цієї суми грачі з обидвох дружин дістануть — 682.000 долярів. „Комишинери" обидвох клюбів дістануть свою пайку у висоті $334.000, а львину частину заберуть власники та уділовці обидвох клюбів — $1,213,898. — Як бачимо, гра за світове мистецтво в бейзболі — це також добрий „бизнес" для декого.

Кор.

ПОЇЗДИ

Поїзди — в темну ніч — поїзди
І луна тільки схлипує гірко:
Земле, батьківська земле,
пожди!
Не ховайся, почаївська зірко!

Тільки спомин по їхнім сліду.
По батьках, по братах,
по сестриці.
Наче град пролетів по саду
І оббив пелюстки соцелиці.

В далечінь не вдивляйся,
не жди.
Будуть сови кричати
по хатах...
Поїзди — в темну ніч — поїзди
І розпука, розп'ята на ґратах.

Б. БОРА

З ЛИСТІВ ДО РЕДАКЦІЇ

ЩЕ ДО РІЧНИЦІ БИТВИ ПІД ГРУНВАЛЬДОМ

У „Свободі" з 3-го серпня ц. р. була вміщена дуже цікава стаття п. Зенона Стефанова п. н. „До річниці битви під Грунвальдом" (15-го липня 1410 року).

Автор статті слушно поставив запит нашим науковцям-історикам і особливо дослідникам історії воєн України, чому донині ближче не поцікавилися визначною датою битви під Грунвальдом, де кілька тисяч українського вояцтва склали свої голови в боротьбі проти німецького походу на Східню Европу.

Уважаю, що наші історики в Америці, а може й в Европі візьмуть до уваги цікаву статтю п. Зенона Стефанова і в найближчому сезоні Наукове Т-во ім. Шевченка й Українська Академія Наук допоможуть влаштувати відповідний вечір із добре підготованою доповіддю і дискусією, щоб видати їх потім друком. Погоджуюсь, що битву під Грунвальдом треба включити до історії наших збройних виступів в обороні цілости Української Землі та проти її поневолення.

Дозволю собі пригадати, що в Польщі ґрунвальдське свято не було лише суто польське. В промовах згадувано й про русичів, які теж боронили слов'янський світ проти германців. Під Грунвальдом були представництва від чехів, литовців, з Москви и Києва, а польське міністерство пошт і телеграфу в пошані історичної битви випустило приблизно місяць тому присвячену цій річниці серію поштових марок (три штуки), з яких на марці вартости 60 ґрошів видно серед гербів Польщі, Великопольщі й Литви, герб Галицької Руси у вигляді лева, зверненого головою на захід. Ці герби вміщені на філярах мавзолею, здвигненого на побойовищі під Грунвальдом (Танненберґом) кілька років тому польським урядом.

Крім цього, на марці вартости 2.50 зол., на якій представлено історичний образ Я. Матейка „Бій під Грунвальдом", теж можна знайти лицарські однострої литовсько-руських воїнів з того часу.

Появі цих марок нюйоркський „Нови Свят" недавно присвятив статтю, написану польським філателістом. У тій статті про ґрунвальдські марки згадано й про герби, які репрезентують Польщу, Литву й Русь — три країни, що несуть головну заслугу перемоги під Грунвальдом над німцями та стримання німецького походу на схід.

Не було б зле, якби стараннями наших філателістів поштовий ресорт УНР випустив пропам'ятну марку, присвячену Грунвальдові, з пропам'ятною датою „15 липня 1410 р." та написом „Русичі під Грунвальдом".

Вол. Трембіцький

Ню Йорк, вересень 1960 р.

СПАСИБІ ЗАПЛІТНОМУ

Стаття п. Заплітного „Державний Департамент і торговельна угода УНР в 1919 році", на мою думку, має надзвичайну вартість, бо в ній вміщені досі ніде не опубліковані матеріяли до історії наших змагань за волю й державність. А. Заплітний знайшов і подав документи, що стверджують, як то в час, коли Україна боронила цілий світ від навали комунізму, їй відмовляли в продажі ліків і навіть у продажі майна, що зосталось по першій світовій війні і не представляло жадної ринкової вартости.

Ця документація знаних обставин є дуже цінна.

Спасибі п. Заплітному за його працю, а „Свободі" — за вміщення даних цінних статтей.

З пошаною

М. Крат

ОПАТЕНТОВАНО ПРОТИРАДІЯЦІЙНЕ СХОВИЩЕ

Вашингтон. — Інкорпорація „Ассосіейтед Нюклiонікс" із Лонг Айленду під Ню Йорком опатентувала проєкт протирадіяційного і протиатомового сховища, в якому 9 осіб могли б пережити 2 тижні, маючи доволі харчів, води і повітря. Винахідником цього сховища є керівник інженерського відділу цієї корпорації Джекоб Гарри Френкфорт. Досі вже збудовано 10 цих сховищ для приятелів цієї компанії. Це сховище має циліндричну форму 8 на 16 стіп, і зможе протиставитися тискові повітря з силою 30 фунтів на один цаль, це значить такому тискові, який буде при вибусі 10-мегатонової бомби на віддалі однієї милі. Це сховище є 5 стіп під землею і має цементовий фундамент.

Софія Парфанович

ЗАСПОКОЇТИ ТУГУ

(8)

Цей могутній діл пробігає від Аляски до Кап Гори в Південній Америці. Ще не так давно дорога, якою їдемо через Діл, була індіянським шляхом, важливим для мандрівок племен, для мирних та воєнних зустрічей і для ловів. Донині подибуються тут купини каміння, якими значили шлях. Єдині свідки недавньої давнини...

На верхах по Трейл Рідж Ровд віє льодовий вихор, якому ставить опір приют рейнджерів з їхніми книжками - монографіями з природи і, очевидно, цяцьками на продаж. Він побудований з камінчя, а на його даху, як то буває і в Альпах, накидано каміння.

Але авто збігає вниз, і вже тепло, вже пахнуть хвойні ліси і стає приємно і затишно. Як би не було, маєстатичний світ верхів не надається як місце замешкання. Он і Гренд Лейк — остання моя зупинка. Залишуся тут ще на три дні і відпочиватиму. Буду ходити по лісі, поїду моторівкою по Гренд Лейку, найбільшому природному озері в цьому парку, огляну помпувальну станцію над озером Гренбі. Навіть піду до кіна, де висвітлюють Волта Дісні „Третій чоловік у горах", що так чудово доповнює мандрівку горами. І тоді покину гори. Ще раз виїзд на верховини гори, ще раз зустріч з Континентальним ділом, лещетарською станцією в просмику Бертговд Пас — гори будуть за мною, далеко й надовго поза мною.

Західні узбіччя Скелястих гір дещо відмінні від східніх. Головно кількістю опадів. Їх тут значно більше так улітї, як і взимі, бо вітри віють із заходу й несуть з собою клуби водної пари з Пацифіку, що залишається головним чином на західніх узбіччях. Тоді як в східніх горах озера маленькі, такі собі клаптики синяви чи емеральду, тут вони значно більші, на чотириста акрів і вище, як Гренд з глибиною понад двісті стіп. Вид з приюту чудовий на озера внизу і на гори довкола. По озері Гранд човни й моторівки, навіть он, хтось, що не боїться льодово - холодної води, бігає на водяних лещетах. Довкола доми. Вночі кольорові неонові світла купаються в озері і не вгаває рух авт. Тоді в моїй кабіні палахкотить під грубкою вогник і в вікна заглядає молодик.

Вранці йду годувати моїх бурундучків та білочок і грітися на сонці. Збираюся глянути помпувальну станцію. Бо таки не лицює. Я її ніколи не бачила, а стільки пишеться про цей Проджект Томсона.

Що ж то за споруда? Ото, щоб наводнити 720,000 акрів урожайної землі на східніх узбіччях гір, зробили два штучні озера і побудували греблі. Вони лежать нижче від Гренд і обидва. Шедов і Гренбі, значно більші від нього. Від Гренд крізь гори пробили тунель на тринадцять миль довжини і дев'ять стіп у промірі. Помпи при Гренбі втягають воду на глибину 1250 стіп, відтіля три мотори силою 6,000 кінських сил переганяють щосекунди 200 кубічних стіп води на висоту 186 стіп через обидва штучні озера до Гренд і далі через підводний отвір тунелю до Естепарк озера. Там могутні електрівні женуть цінну рідину системою річок і каналів. А цінна вона насправді: той проєкт коштував сто шістдесят мільйонів долярів.

Помпувальна станція стоїть на півострові Гренбі. Її будинок на 12 поверхів углиб землі сяє від ясности і чистоти. Повна тиша. Можна навіть сказати: побожна тиша, хоч сподівались ви величезного шуму - стукоту помп і моторів. Нічого такого. Усе діє якось таємно - тихо. Крізь ґрати в підлозі ви бачите дно цього будинку - кратеру. Але й звідти нічого не чути. Тільки в бюрі сидять два сиволосі чоловіки і щось нотують на клаптиках паперу. Перед ними шафи в стінах з біло-червоно-зеленими ґудзиками - світлинами. Час від часу вони поглядають на ці ґудзички і щось нотують. Безшелесно просуваються стрічки, на яких щось рисують металеві шпильки.

Людина мудра і її мозок має невичерпні можливості.

Самітня мандрівка

Кінця добігає вона. Побували ми й побачили все, що наймогутніше й найбільше в тій частині країни. Бо оця дорога Трейл Рідж це теж „най": найвища і найдовша в Америці, очевидно, і в цілому світі дорога. Водій заповідає з притиском: „Тепер завезу вас на дах світу". Я осмілююсь запитатися: „В Гімалаях? Чи хоч на Монт Блянк"?

Він нетерпеливиться: „Що там Гімалаї? Диковина! А ви мені покажіть таку дорогу в Европі! Я там був і бачив. На гори там немає доріг, тільки електричні трамваї. Овва!"

Ґа, що ж зробити! Він забуває великі кошти і ще не так розвинений в Европі автомобілізм, зате багато більше розвинену високогірську туристику, яку тільки знищили б дороги. Бо кому з туристів захотілося б іти на гору асфальтовою дорогою замість повними вражень стежками?

На хвалу американцям треба сказати, що вони дедалі більше цікавляться туристикою. Що до мене: я ходжу. Я роблю менші і не тяжкі тури, хоч би тому, що мандрую сама. Не раз приходить думка: що, якби трапився якийсь нещасливий випадок? Люди ламають собі кістки в хаті, на підлозі, а тут он каміння, провалля, пустка. Якби щонебудь сталося — нізвідкіля помочі нізвідкіля. „Вдома", де ви заїхали, вами зовсім не цікавляться. Ви можете піти коли й куди хочете. Ви можете не прийти, і ніхто не поцікавиться де ви. Хіба по якомусь часі, якщо не прийдете платити за кімнату, може тоді шукатимуть.

ДОПОМОЖІТЬ „ВЕСЕЛЦІ" ПРОЯСНИТИ ДУШУ УКРАЇНСЬКОЇ ДИТИНИ! ВИШЛІТЬ СВОЮ ПЕРЕДПЛАТУ І ЩЕДРУ ПОЖЕРТВУ НА ВИДАВНИЧИЙ ФОНД „СВОБОДИ"!

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

Филаделфійський хор „Кобзар" працює

Відомий филаделфійський мішаний хор „Кобзар", який під керівництвом свого постійного дириґента д-ра А. Рудницького вже від ряду літ веде безперервну працю на полі української музики й пісні в Америці, в біжучому сезоні розгортає живу діяльність.

Наспівавши на початку літа низку великих хорових творів з оркестрою для двох довгограйних платівок, які незабаром появляться у фірмі „Арка" в Ню Йорку, хор „Кобзар" виступив 25-го вересня з власним концертом (соліст: піяніст-віртуоз Р. Рудницький) у Гейлзтон, Пенсилвенія, на закінчення конвенції Ліґи Української Молоді.

Хор наспівує, на замовлення фірми „Арка", платівку щедрівок і колядок та закінчить наспівання платівки з національними гимнами і патріотичними піснями, які є вже частинно готові.

В грудні „Кобзар" виступить у Филаделфії вперше з концертом колядок і церковної музики. Передбачені теж власні концерти „Кобзаря" в інших містах, в яких хор ще досі не виступав. Усе це ще в цьому році, себто напротязі найближчих трьох місяців.

Слід згадати, що нова Управа хору започаткувала з вереснем видавати інформативний „Бюлетень" для членів і симпатиків „Кобзаря", що вможливить нав'язати контакт і співпрацю з позамісцевими хорами та музичними групами.

Б.

Увага! Увага!

ПАССЕЙК, КЛИФТОН і ОКОЛИЦЯ!

В неділю, 23-го жовтня 1960 р.

в год. 3:00 по полудні

в приміщенні

УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО ДОМУ

при 237 Hope Avenue — в ПАССЕЙКУ, Н. Дж.

відбудуться

ОРГАНІЗАЦІЙНІ ЗБОРИ Окружного Комітету Відділів УНСоюзу

на терені

ПАССЕЙКУ, КЛИФТОНУ та ОКОЛИЦІ.

В цих Зборах повинні взяти участь усі Урядовці, конвенційні Делеґати та Члени таких Відділів УНСоюзу:

ПАССЕЙК	42, 97	МАГВА	394
КЛИФТОН	182	ВИППАНІ	172
ПЕТЕРСОН	64	ГРЕЙТ МЕДОВС	143

У Зборах візьме участь

ЯРОСЛАВ ПАДОХ,

головний секретар Українського Народного Союзу.

До участи в Зборах запрошене також все місцеве Українське Громадянство.

ОКРУЖНА УПРАВА

Український Народний Дім в БРУКЛИНІ, Н. Й.

запрошує

все Українське Громадянство Бруклину й Околиці

на

ЮВІЛЕЙНИЙ БЕНКЕТ

що відбудеться

в неділю, 23-го жовтня 1960 р.

в залі

УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО ДОМУ

216-218 Grand Street — Brooklyn, N. Y.

ПОЧАТОК — в год. 5:00 вечером.

Увага! Увага!

НЮ ЙОРК та ОКОЛИЦЯ!

В п'ятницю, 21-го жовтня 1960 р.

в год. 7:00 вечером

в залі

УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО ДОМУ

при 140-142 Друга Евеню (між 8-ою і 9-ою вулицями) в НЮ ЙОРКУ

— відбудуться —

ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ ОКРУЖНОГО КОМІТЕТУ Відділів УНСоюзу

міста НЮ ЙОРКУ та ОКОЛИЦІ,

до участи в яких запрошені конвенційні Делеґати, Урядовці й Представники наступних Відділів, чч.:

5, 6, 8, 46, 66, 69, 117, 129, 130, 158, 160, 184, 194, 200, 203, 204, 210, 211, 256, 267, 293, 298, 310, 325, 327, 361, 389, 393, 433, 435, 450, 455, 457, 485, 489.

з місцевостей:

Ню Йорк, Бруклин, Бронкс, Асторія, Вайтстон, Вестбирі, Бабилон, Джамейка, Гайстінґс он Гадсон, Гемпстед, Озон Парк, Ривергед, Стаплетон, Йонкерс.

ПОРЯДОК НАРАД ЗБОРІВ:

1. Відкриття;
2. Вибір Президії;
3. Прийняття протоколу з попередніх Загальних Зборів;
4. Звіти Управи Окружного Комітету;
5. Дискусія над звітами;
6. Звіт Контрольної Комісії та уділення абсолюторії уступаючій Управі;
7. Вибір нової Управи;
8. Намічення пляну праці;
9. Внесення й запити;
10. Закриття Зборів.

В Зборах візьмуть участь члени Екзекутиви УНСоюзу.

Після Зборів — **ЙОСИП ЛИСОГІР** —

заступник Головного Предсідника УНСоюзу і Голова Окружного Комітету,

який щойно повернувся з поїздки по Україні виголосить — ДОПОВІДЬ — на тему:

Сучасна Україна в очах американського українця —

ілюстровану фільмами.

На цю цікаву доповідь і висвітлення фільму запрошуємо все Українське Громадянство.

УПРАВА ОКРУЖНОГО КОМІТЕТУ

Виступ Української Капелі Бандуристів у Дітройті

В ході передвиборчої кампанії республіканці Дітройту мали нагоду зустрічати губернатора Рокефеллера з Ню Йорку у величезній новозбудованій залі Кобо Голл, де зібралося коло 10 тисяч американської публіки, серед якої було й кілька десятків українців. Доповідачі, які промовляли перед виступом Рокефеллера, під бурхливі оплески присутніх згадували про провідну ролю Америки в світі і моральне зобов'язання майбутнього Уряду супроти поневолених Москвою народів, допомогти до їх визволення. Після виступу Рокефеллера, під бурхливі й тривалі оплески публіки, вийшла на трибуну Українська Капеля Бандуристів ім. Т. Шевченка. Для багатьох присутніх на залі було це щось нове, невідоме, а то й загадкове. Оплески поволі стихають і заля насторожується. В тому моменті з уст конферансьє мітинґу Макса Гейла через мікрофони й посилювачі понеслися на залю слова про Україну, про її боротьбу за визволення й культуру. „А ось Українська Капеля Бандуристів" — каже він — „організована в столиці України Києві ще в 1923 році. Ця група, це колишній державний хор України. Тому, що бандуристи там були контрольовані совєтською владою і переслідувані державними, політичними чинниками, вони цілим хором, в часі другої світової війни залишили свою країну і виїхали до залізної Европи, а згодом до Америки, щоб мати змогу зберігати й плекати свої традиції і козацькі мистецькі надбання. Тепер вони всі є американськими громадянами". По тих словах публіка бурхливо оплескувала цю інтродукцію.

Першою точкою програми бандуристів була пісня про видатного борця з комуністами, за волю України в 1918 році Юрка Тютюника а далі низка українських народних пісень. Програму підібрано дуже вдало, а закінчено її піснею: „Ой закувала та сива зозуля". Захоплення публіки було надзвичайне. Треба признати, що адміністрація Капелі вдало використала цю нагоду, щоб прислужитися українській справі.

(О. М.)

● **На 5-му Ювілейному З'їзді ДОБРУС-у** в минулу суботу в Ню Йорку виступав у концертовій частині також письменник Микола Понеділок, який відчитав одну свою гумореску. У звідомленні з того з'їзду це помилково пропущено.

Український Літературно-Мистецький Клюб Ню Йорк 149 2-ге Ев.

З Літературно - Мистецького Клюбу в Ню Йорку повідомляють, що в п'ятницю, дня 21-го жовтня ц. р. відбудеться висвітлення документального фільму „Україна в огні", із доповіддю на цю тему. Виголосить доповідь і висвітлюватиме фільм Леонід Полтава. Початок о год. 8-ій вечора.

Увага! Нове!

НЮ ЙОРК і ОКОЛИЦІ!

ЗАХОДОМ БРАТСТВА і СЕСТРИЦТВА

при Українській Православній Катедрі св. Володимира 160-170 Захід, 82-га вул. в Ню Йорку

СИЛАМИ

ЧЛЕНІВ ХОРУ і ДРАМАТИЧНОГО ГУРТКА

влаштовується

ВОКАЛЬНО-МУЗИЧНИЙ і ТАНЦЮВАЛЬНИЙ ВЕЧІР

в суботу, 22-го жовтня 1960 р.

в ПАРАФІЯЛЬНІЙ ЗАЛІ КАТЕДРИ.

Гратиме ПЕРШОРЯДНА ОРКЕСТРА.

ПОЧАТОК — в год. 6:00 вечора

ВСТУП — 1 долар.

Щиро всіх запрошує „ПАРАФІЯЛЬНИЙ УРЯД

УКРАЇНЦІ!

Приходьте всі громадно на ДОПОВІДЬ, присвячену справі **Світового Конґресу Українців**, що її виголосить гість з Европи —

відомий публіцист

інж. Дмитро Андрієвський

Доповідь відбудеться

в неділю, 23-го жовтня 1960 р.

в год. 4:00 по полудні

в УНДОМІ — 142 2nd Avenue — NEW YORK

кімната ч. 22.

Управа 10 Відділу ОДВУ в Ню Йорку

Осередок СУМА в Нюарку, Н. Дж.

запрошує

МОЛОДЬ і ГРОМАДЯНСТВО

на

ОСІННІ ВЕЧЕРНИЦІ

які відбудуться

в суботу, 22-го жовтня 1960 р.

в УКРАЇНСЬКІЙ ЦЕНТРАЛІ

при 180 Вільям вул. — в НЮАРКУ, Н. Дж.

ПОЧАТОК — в год. 8:00 веч.

Оркестра — Б. ГІРНЯКА.

ПОЖЕРТВИ НА БУДОВУ КОЛЕҐІЇ СВ. ВАСИЛІЯ в СТЕМФОРДІ



Проєкт нового будинку Колеґії св. Василія

Саме тепер широко розгортається акція збірки фондів на будову нової Колеґії Св. Василія у Стемфорді. На будову потрібно ДВОХ МІЛЬЙОНІВ ДОЛЯРІВ. Український Народний Союз, включившись в цю збіркову акцію, плянує зібрати на ту благородну ціль бодай 100,000 долярів і ним забезпечити, щоб дві научні залі в новій Колеґії називалися іменем УНСоюзу і „Свободи". На заклик стемфордського Ієрарха, Преосв. Кир Амвросія Сенишина, та Головного Уряду УНСоюзу, відгукнулись уже сотні членів УНСоюзу, складаючи свої пожертви на цю благородну ціль. Список цих жертводавців друкуємо нижче.

Нехай не буде члена УНСоюзу і нехай не буде українського громадянина, імени якого забракло б у цих списках. Пожертви посилати на адресу:

ST. BASIL'S SEMINARY BUILDING FUND
c/o Most Rev. AMBROSE SENYSHYN
161 Glenbrook Road
STAMFORD, Connecticut

Восьмий список від членів Відділів УНС

Будівельний Комітет Колеґії св. Василія в Стемфорді подає оцим черговий список пожертв, які зложили через Головну Канцелярію УНС, чи прямо до Будівельного фонду в Стемфорді, поодинокі Відділи й Члени УНСоюзу. Подаємо після висоти сум з тим, що суму переслану Відділом з списком чи без нього, подаємо під числом Відділу, а жертводавців, що прислали поза листою, подаємо окремо.

Потреба нового приміщення з новим шкільним роком показується більш пекучою, як можна було припускати. Цього року маємо в Семінарії понад 120 студентів, отже число, яке в існуючих приміщеннях неможливо примістити. Владика Кир Амвросій був змушений відступити одну частину єпископської резиденції, щоб примістити студентів коледжа. Така розв'язка може бути лише тимчасовою і тому потреба будови нового будинку є конечна. Ваша, Шановні Жертводавці, поміч в цьому ділі є не лише дуже побажана, але прямо необхідною. Лише скора і щедра жертва цілого нашого суспільства зможе ту пекучу справу для нашої студіюючої молоді розв'язати.

Подаємо на цьому місці списки тих, що на заклик Владики Кир Амвросія та Головної Управи УНС вже поспішили зі своїми пожертвами.

$360.33 — Відділ 179 Ст. Люїс, Мінн;
$137 — Від. 292, Дітройт, збірщик п. Петро Кізел;
$135 — Від. 364;
$119.79 — Від. 230 (Збірка на забаві);
По $100 — Від. 70, Іван Бішко (Від. 325) Бруклин, Святослав Гординський, Верона, Ева Козогуб, Дм. Висоцький (Від. 325);
$61 — Від. 484;
По $50 — Н. і М. Бобечко, д-р М. Грушка, Іван Холевка, Відділи 348, 477, 125, 173, 102, 230, 81, 385, 343, 275, 112;
$48 — Відділ 150;
$47 — Від. 175;
$38 — Від. 336 (Клівленд);
$35.75 — Збірка зі Ст. Пол, Мінн. (Й. Греськів);
$35 — Відділи 20, 327, 83;
$30 — Відділи 351, 56;
$29 — Від. 128;
$27 — Від. 316;
$26 — Відділи 196, 111;
По $25 — Відділи 119, 331, 236, 5, 325, 171, 372, 102; Василь Костів (Милвіл, Н. Дж.), А. Бурдиґа, В. Клоєник, П. Пелех, Ст. Копіец (Від. 325 — Бруклин), А. Грабар (Від. 170), Вас. Боднарський, Дм. Чупа (Від. 325);
$23 — Від. 218;
$22 — Дрібні збірки;
$20 — А. Я. Михайлович, Від. 353, М. Сухарський;
$18 — Від. 122;
$15 — Е. Антонишин, Від. 363;
$12 — Від. 327;
$10.43 — Родина Василик;
По $10 — Іван Бакув, Ева Булій, Павло Ґадач, П. К. Кінда, Мирослава Павлишин, І. Сидор, М. Пивода, А. Мартин, Й. Гупало, Т. Троць, Дм. Сметанюк, В. Троць, А. Кедринський, Відділи 250 (Кос Коб), 68, Стеф. Данилевич, Ів. Фалат, Н. Шишка, М. Співак, Від. 263, В. Вальчин, Співак (Від. 263), В. Вальчин, А. Ревуцький, Гр. Тимуш (Від. 89), Від. 349;
$9.80 — Іван Дзьомба (Від. 57);
$8 — Від. 116 (Трентон);
$5.44 — В. Голубович;
По $5 — Григорій Фот, А. Климишин, А. Войтиківський, М. і С. Васильковичі, А. Саноцький, Цимбала, М. Черковський, Від. 450, Т. Чопей, М. Ванаш, П. Гула, Ірена Дудра.

Загальна сума, яку по день 30 вересня 1960 зложили Відділи і поодинокі Члени Українського Народного Союзу, виносить $13,358.26.

Управа Будівельного Комітету Колеґії св. Василія в Стемфорді складає цим щиру подяку всім Жертводавцям, а особливо тим Шановним Урядникам Відділів, які жертвували свій час на переведення збірок між членами своїх Відділів.

Нехай Добрий Господь винагородить всім Вам і Вашу пожертву і Ваш труд.

Управа Будівельного Комітету Колеґії св. Василія в Стемфорді, Конн.

Ділимося сумною вісткою,

що в неділю, 16-го жовтня 1960 року у Рачестері, Мінн., у St. Mary's Hospital, по короткій і важкій недузі, відійшов від нас у Вічність

Наш Найдорожчий

СЕСТРІНОК і ШВАҐЕР,

о. д-р ОСИП ФЕДОРІВ

ПОХОРОНИ будуть проголошені пізніше.

Горем прибиті:

СТЕФА і ОЛЕКСАНДЕР ПРИСЯЖНІ

Посвячення пам'ятника на могилі бл. п. Михайла Кисіля

В суботу 1-го жовтня українська громада Великого Бостону, за стародавнім українським звичаєм, многолюдно і урочисто прийняла участь у відзначенні 40 днів з дня смерти б. п. професора М. Кисіля.

О 9 год. ранку посвячено пам'ятник на свіжій могилі покійного, а потім відправлено поминальну Службу Божу з панахидою у церкві св. Юрія. Старанно і урочисто відспівав Службу Божу хор, добре зіспіваний під дириґентурою інженера М. Вінтонова.

У церковній залі зібралося чимало українців, родичів і приятелів покійного, щоб за поминальною трапезою обмінятися думками і належно оцінити ту жертвенну працю, яку поклав на користь Бостонської громади на багатьох ділянках покійний Михайло Кисіль.

Під час поминального обіду зібрано пожертви серед присутніх. За згодою усіх, зібрану суму поділили на двоє: Половину переслали на посилення фондів УККА і половину залишенцям-сиротам у Зах. Европі через харитативний відділ Стемфордської Дієцезії.

Жертвували: по $5 — п-во Микола і Юлія Кисілі, о. В. Козоріз, О. Кекіш, П. Головей, інж. С. Берегулько, О. Кутак, П. Струж; по $3 — С. Головатий, Іван Назар; по $2 — В. Тутка, О. Термена, О. Щудлюк, В. Носаль, В. Палангерик, В. Гаврилець, Д. Беленчук, М. Кисіль, В. Федорів, В. Ганчар і Д. Николенко; по $1 — пп. І. Шеремета, Марія Кисіль, Н. Грінченко, Ю. Колосенко, А. Зелінська, П. Реряк, М. Настин, В. Музика, В. Гуменюк, Іван Станчак, М. Гайда, С. Маледро, В. Донський, М. Куча, Б. К., В. Федишин, С. Віндор, І. Петюк, А. Січак, М. Базник, М. Наконечна, М. Томас, А. Майдан, Д. Гурин, А. Берегулька, Г. Макух, М. Франко, В. Василишин, О. Ружицький, М. Зіньків, М. Ленів, М. Трухан, С. Микитин, І. Волощук, М. Рогач, М. Вінтонів, Г. Ранюк, М. Томаш, М. Дікара, П. Дудка, С. Когут, П. Николишин, Ю. Чорній, Яр. Полондзьска і П. Брикса. Всього $108.

Від екзекутиви Відділу УККА щира подяка всім жертводавцям.

Д. Николенко

● **Федеральний Суд вирішив**, що Конґрес немає права позбавляти американського громадянства того громадянина, який, бувши закордоном не хотів зголоситися в поборовому уряді до відбування військової служби.

● **Республіканський конґресмен** із Ню Йорку Пол А. Фіно заявив, що він внесе в Конґресі законопроєкт про негайне надання громадянства совєтському морякові Вікторові Яйімецові, який втік із хрущовського корабля „Балтика" і просив права азилю в ЗДА.

Увага! Увага!

МІСЯЦЬ ЛИСТОПАД — ЦЕ МІСЯЦЬ

святкування

60-літнього ЮВІЛЕЮ

Українського Т-ва „Чорноморська Січ"

і 5-літнього ЮВІЛЕЮ

Українського Спортового Клюбу.

З цієї нагоди ВИЙДЕ ДРУКОМ

ЮВІЛЕЙНА ПРОПАМ'ЯТНА КНИГА

Усі Установи, Підприємства, Купці, Професіоналісти, як також усі заінтересовані Громадяни можуть оголоситися в цій книзі. Ціни оголошень:

1 сторінка	$ 40.00
1/2 сторінки	25.00
1/4 сторінки	15.00
1/8 сторінки	8.00

Форму і зміст оголошення, при залученні чека або грошового переказу, прошу слати на руки:

п. ЮРІЯ ІВАНКОВА

1004 Clinton Avenue — IRVINGTON, N. J.

ГРОМАДЯНИ!

Кожний день повинен бути днем життєвого забезпечення.

ЯКЩО Ви ще не забезпечилися, — зробіть це негайно.

ЯКЩО Ви вже забезпечені, перевірте, чи у достатній висоті.

КОЖНИЙ повинен мати забезпечення у висоті, яка відповідає його матеріяльним засобам і вимогам. На десять американців — вісім мають життєве забезпечення.

ПЕРЕСІЧНА сума забезпечення одної американської родини виносить $8,000. Скільки виносить забезпечення Вас і Вашої родини?

НЕ ЗВОЛІКАЙТЕ, але зараз доповніть своє забезпечення.

І ТЯМТЕ, що найдешевші та наймодерніші роди забезпечення знайдете ТІЛЬКИ в нашій найстаршій та найбільшій забезпеченевій УСТАНОВІ —

в УКРАЇНСЬКОМУ НАРОДНОМУ СОЮЗІ!

Зверніться до одного з п'ятисот союзових секретарів та організаторів в ЗДА та Канаді, або пишіть до:

UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION
81-83 Grand Street — Jersey City, N. J.

ВИТНІТЬ, ВИПОВНІТЬ І ПРИШЛІТЬ НАМ

До
УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ
ДЖЕРЗІ СИТІ, Н. Дж.

Прошу поінформувати мене про роди та умови життєвого забезпечення в УНСоюзі.

Моє ім'я і прізвище: ....

Моя адреса: ....

....

.... підпис

Ділимося сумною вісткою,

що в неділю, 16-го жовтня 1960 року в Ню Йорку, по довгій та важкій недузі, відійшла на вічний спочинок, заосмотрена Найсвятішими Тайнами Наша Найдорожча

МАМА і БАБУНЯ,

бл. п. ЄВГЕНІЯ БАЗЮК

вдова по священикові

і довголітня вчителька в Тисьмениці і Марківцях, Західня Україна.

ПОХОРОН, під зарядом пох. заведення Петра Яреми, відбудеться в **СЕРЕДУ, 19-го ЖОВТНЯ 1960** року, в год. 9:30 ранку, з каплиці Thomas Quinn, — 35-20 Broadway, Astoria, до церкви Чесного Хреста в Асторії.

Панахида була відправлена в тій же каплиці у вівторок, 18-го жовтня, в год. 8:00 веч.

Горем прибиті: син — **ВОЛОДИМИР** з дружиною
донька — **ІРИНА ВОЛОСЕНКО** з чоловіком
внуки — **ЄВГЕНІЯ, ЯРЕМА і ІГОР**

Помер Ярослав Курилюк, сотник Української Галицької Армії

28-го вересня ц. р. підписаний отримав сумну телеграфічну вістку, що в місті Грейт Фоллс, Монтана, несподівано помер колишній командант І-шої батерії І-го гарматного полку, І-шої Бригади УСС — сотник Ярослав Курилюк.

Він народився 27-го листопада 1892 р. в Городниці, пов. Городенка, як син управителя народної школи. Гімназію закінчив в Коломиї, а правничі студії у Львові. В часі І-шої світової війни служив при 2-гім гарматнім полку тяжкої артилерії у Кракові і в 3-тім гарматнім полку тяжкої артилерії в Перемишлі, де перебув першу облогу російської армії. Старшинську артилерійську школу закінчив в 1915 р. в Будапешті. Від квітня 1915 р. до кінця жовтня 1918 р., як самостійний командант батерії 106-го гарматного полку польової артилерії брав участь в тяжких та кривавих боях на російськім, італійськім та французькім фронтах. За свою надзвичайну хоробрість, відвагу і холоднокровність в тих боях був відзначений кількома найвищими боєвими відзнаками.

Негайно по розпаді Австрії зголосився до рідного війська і вже 5-го грудня 1918-го р. виїхав з батерією, яку сам зорганізував в Коломиї, на фронт під Львів, до групи „Старе Село", яка потім була переорганізована в 2-гу Коломийську бригаду, а її артилерійська група в І-ший гарматний полк, який опісля був приділений до І-шої бригади УСС.

В складі цього ж І-го гарматного полку, яким командував один з найвизначніших старшин УГА, сотник а потім отаман, Ярослав Воєвідка, сотник Курилюк, як командант І-шої батерії згаданого полку перебув всю нашу Визвольну Боротьбу, як на польському, так і на московському фронтах. В жахливім „чотирикутнику смерти" за Збручем перебув кількаразову пошесть страшного тифу. Між своїми вірними гарматчиками тішився безмежним довір'ям як добрий і відважний командант і побратим зброї.

По смерти команданта І-го гарматного полку от. Воєвідки 30-го березня 1920-го року став командантом того ж полку. В часі реорганізації УГА, виїхав з останками свого полку до Збірної Станиці в Києві і під час большевицького терору в травні 1920 р., щасливо врятувався від неминучої смерти, а по звільненню Києва в часі польської офензиви, був начальником старшинської школи при 6-тій стрілецькій дивізії Дієвої Армії. В часі большевицької офензиви на Варшаву, літом 1920-го року, вернувся в рідні сторони і включився в активну працю української кооперації, в якій працював до большевицької окупації.

Рятуючи своє життя перед большевицьким засланням і фізичним знищенням, він виїхав на еміграцію до Німеччини і в 1948 р. прибув до ЗДА. Стало жив в місті Грейт Фоллс, Монтана, де працював при залізній дорозі. Покійний залишив в глибокім смутку замужню дочку і брата Евгена, який живе в Шикаго.

Нехай вільна американська земля буде Йому легкою.

Дм. Микитюк, кол. УСС

На півночі має бути нормальна температура, а на південному сході тепліша

Вашингтон. — Федеральне бюро погоди передбачає на найближчі чотири тижні нормальну температуру у всіх північних стейтах, а на південному сході має бути тепліше від нормальної температури. Нормальна температура для періоду від половини жовтня до половини листопада є така для чотирьох районів ЗДА: Ню Йорк — 52.2; Шикаго — 47; Денвер (Кольорадо) — 45.5 і Сан Франсіско — 57.2. Найтепліше має бути на Флориді і в сусідніх до неї стейтах аж по Тексас, Кентаки та Індіяну. Найхолодніше має бути в Ню Мексіко і Арізоні та в сусідніх стейтах на північ аж по Монтану і Південну Дакоту. У надбережній Каліфорнії повинно бути тепліше, як нормально, а в стейтах на північному сході холодніше, як нормально. У східній частині стейтів має бути менше дощів як нормально, те саме має бути і на західньому узбережжі; в середніх стейтах має бути більше від нормальних дощів.

● **Біля Сиднею** в Австралії, на відкритому морі, під час скидання в море перестарілої амуніції з воєнного корабля „Вумера", вибухла на кораблі пожежа і наступив вибух, який вбив двох моряків та спричинив затоплення корабля. Швидко наспілі з допомогою інші кораблі врятували 25 членів залоги.

„Чорноморська Січ" у Нюарку

При Т-ві „Чорноморська Січ" в Нюарку існує та наполегливо працює „Спортовий Клюб-Чорноморська Січ". Це організація молоді. Існує вже поверх 5 років, і цього року припадає п'ятиліття діяльности цієї важної під кожним оглядом української молодечої організації. Саме на порозі п'ятилітнього ювілею „С.К. Чорноморської Січі" бажаємо звернути увагу нашої громади міста Нюарку та околиці на цю організацію.

Ще в червні ц. р. відбулися 5-ті загальні збори „С.К.Ч.С.", якими проводила президія д-р Янів, п. Сташків і д-р Парубчак. Зі звітів б. голови п. Фелінського, п. Хамуляка та інших керівників спортових ланок довідуємося, що це товариство мало за останній рік неабиякий корисний для себе, а головно для нашого українського імени, доробок! Праця проходила в ланках копаного м'яча, кошиківки, стук-стук і шаховій.

І-ша дружина змагалася в „А" клясі нюджерської стейтової ліги і гідно репрезентувала наше національне ім'я в табелі, а головно на грищах. Юньйори добули в минулому сезоні 3-тє місце в табелі команд (12) і змагалися за чашу юньйорів ЗДА та були ввійшли до фіналу, програючи на користь першуна Елизабету у відношенні 0:1. Ця дружина приймала теж участь у Мазепинському змагу. Команда учнів, що зорганізована щойно два роки тому, добула в минулому році 2-ге місце в табелі. Разом, у всіх 3-х командах копаного м'яча під назвою „Українці Нюарку" змагалося на різних спортових майданах чесно й гідно поверх 60 молодих українців. Це переважно студенти коледжів, гайскулів і першого ступня шкіл. А вже в цьому сезоні наша „Січ" розіграла двоє товариських змагань із таким вислідом: 9-го вересня ц. р. „Січ"—Амерікен Айріш" 4:0, а 25 вересня — „Січ"—Марітіно" 1:1. Зваживши те, що обидві чужі дружини рахуються сильніші, то „Січ" має вигляди на високе місце в табелі. Наші грачі виявили неабияку жертвенність і волю перемогти, хоч відчувається брак тренера. Це і є найбільшою журбою новообраної управи Т-ва, але голос в цьому випадку за громадою українського Нюарку. Тому й цей допис стосується усієї української громади в Нюарку. Перед 5-ти роками фанатики при Чорноморській Січі зважилися на рисковний крок. Серед невідрадних умовин загального збайдужіння до справ молоді, вони зорганізували дружину копаного м'яча та інші ланки спорту. А це направду була очайдушність. Зібрати, чи пак повідшукувати здібних спортовців і радих жертвувати час, — це таки нелегка справа. Почати, так би мовити, з нічого і вести працю в різних ланках спортового т-ва, це куди важче, як критикувати. Бо чи не варте уваги те, що всі оті молоді юнаки, студенти коледжів, гайскулів і робітники охоче й жертвенно без будь-якої винагороди матеріяльної тренують і кожної неділі змагаються під назвою Українці Нюарку — і здебільша перемагають, а наша громада? Цілковито байдужа, бо ні морально, ані матеріяльно отих ідеалістів не піддержує!



С. К. ЧОРНОМОРСЬКА СІЧ В НЮАРКУ.

Нова управа СКЧС у складі: д-р В. Гук, почесний голова; п. Ю. Іванків, голова; це відомий купець - громадянин уфундував спортовий виряд для І-ої дружини; п. Сташків, секретар; п. Рудзінський, спортовий референт; п. Хромовський, орг. реф.; фінанси, д-р Парубчак; д-р Янів, реф. зв'язку й пропаганди. Зв'язковими до ліги, пп. Климко, Фелінський і Полянський. Контрольна Комісія: д-р Ярош. Товариський суд: пп. Лісович, Кобільник і д-р Ярош.

Треба вірити, що українська громада Нюарку й околиці належно зрозуміє та оцінить цілі та завдання нашої спортової організації „Січ", бо це свойого роду візитна картка нашого тут існування, праці та нашої тіловиховної культури. Нам ніхто не допоможе, якщо самі собі не поможемо. Ми не згадували про фінансові засоби СКЧС, бо вони марні! Тому даймо моральну й матеріяльну піддержку, щоб оці наші змагуни бачили, що ми ними цікавимося, радіємо їхніми перемогами на спортових майданах, бо це й наші перемоги!

При загальній нашій зацікавлености та матеріяльній допомозі можна виховати та виплекати високоякісну спортову дружину „Січі", якою будемо всі гордитися.

В. К.

І. К-Ч

Вареники

Це традиційна українська страва. Наші діди оповідали, що славні запорожці, які носили довгі вуса, сідаючи до вареників, чи як їх в Західній Україні називають „пирогів", закладали вуса за вуха, брали вареник на затесану шпичку, мачали в мисці зі сметаною і вареник чимчикував просто до рота.

Коли за Гітлера до Берліну приїхала теща д-ра Александра Фаца — колоніста з Херсонщини, — що на той час був у „Німецькому Науковому Інституті" директором відділу „Україніка", і просила показати, чим славиться Берлін, то д-р Фац повів її до кількох музеїв, в зоологічний сад, до опери і на вечерю до української їдальні, де просив дати „пироги". Пізніше теща казала мені, що вареники їй смакували.

В Америці, в Нюарку, Комітет Українських Жінок при парохії Івана Хрестителя, ще перед Великодніми Святами организував, з метою здобути гроші на будову церкви масову продукцію вареників. Кожної п'ятниці о годині 11-ій на Стенфорд евеню можна набувати вареники. Виробляється їх в помешканні української католицької школи. Там є машини для прискорення продукції. В середньому виробляється від 2.500-3.000 вареників. Біля 1.000 вареників споживають учні під час перерви, коло 750 відвозиться до фабрик, де працюють українці, а решту розкуповують українці Нюарку.

Вареники є трьох сортів: з квасною капустою, з сиром і картоплею, або тільки з картоплі. Так склалося, що я в п'ятниці маю змогу спостерігати продукцію вареників, а також їх їсти. І от я зауважив, що ця жертвенна праця робиться солідно, спокійно, бо це на Боже діло. Також зауважив я, з якою насолодою несуть учні на тарілочках смачну порцію вареників за „кводра". Почув як жінки, що працюють на фабриках, тішилися, що тепер вони не гризуться, що дати на вечерю. — Куплю вареників і готово! Бачив, чув і сам переконався, що вареники всім смакують! Українські лікарі так само купують пироги... вони знають, що це „мучна страва", але коли запитати їх: І ви, пане докторе? — то почуєте: Їм, люблю, бо я теж українець.

Треба б було згадати тих пань, що подали думку, тих, що адмініструють і тих, що пожертвували п'ятницю на Боже і національне діло. Але, ще древні римляни казали, що не треба згадувати прізвищ. А з другого боку наша церква вчить, що „імена їх, Господи, Ти знаєш".

Але на мою думку не можна мовчки пройти коло цієї жертвенної праці. 52 п'ятниці в році! Ця праця дає смачну національну страву, відтяжує господинь від клопоту з вечерею, а головне — єднає українців. Бачите, в чому заслуга нашого жіноцтва, організованого при парохії!

ОГОЛОШЕННЯ ВІДДІЛІВ Українського Народного Союзу

РОЧЕСТЕР, Н. Й. — Місячні Збори Б-ва св. Йосафата, Відд. 217, відбудуться в неділю, 23-го жовтня 1960 р., в год. 2-ій по пол., в парохіяльній залі, під ч. 305 Hudson Ave. Проситься всіх членів прибути на означений час, вирівняти свої залеглості й приєднувати нових членів до УНСоюзу. — К. Шевчук, пред.; Ф. Голод, фін. секр.; В. Симочія, кас.; В. Колданський, рек. секр.

ДЖЕРЗІ СИТІ, Н. Дж. — Т-во „Українська Січ", Від. 170, повідомляє, що Збори відбудуться у п'ятницю, 21-го жовтня 1960 р., в год. 6-ій вечора, в УНДомі, при 90-96 Fleet Street. Проситься всіх членів прибути і вирівняти свої чл. вкладки. — П. Мелень, предс.; В. Плечонь, кас.; І. Грабар, секр.

АСТОРІЯ, Л. Ай. — Б-во св. о. Миколая, Відд. 5, повідомляє, що Трикватральні Збори відбудуться в неділю, 23-го жовтня 1960 р., в церковній залі, в год. 5-ій по пол. Обов'язком кожного члена прийти на Збори та заплатити всі біжучі та залеглі членські вкладки. Просимо також приєднувати нових членів до УНСоюзу. — Управа.

ТАРЗАН, ч. 4540. Лев.



Ще не заспокоїв Тарзан добре своєї спраги, коли він був заалярмований диким риком лева.

Він випростувався і побачив хижака ска, що кружляв вгорі.

Кружляння птаха - ска свідчило про те, що здобич нуми лева була в глухому куті, бо орел - Гриф є завеликим боягузом, щоб атакувати живих.